

Kulturförvaltningens Strindbergsprogram 2012

Inom Stockholms stads olika kulturverksamheter uppmärksammades minnet av August Strindberg under hela 2012. Utöver att stadens kulturinstitutioner hyllar Strindberg genom teaterföreställningar, bokcirklar, utställningar och mycket mer satsade staden 3 miljoner kronor i extra resurser – Strindberg är alltid aktuell! Även Strindbergsmuseet och Strindbergs Intima teater fick extra tillskott från staden inför Strindbergsåret.

Allt om programmen på Strindbergsswebben

Webbplatsen www.strindberg2012.se samlade det digra kalendarier med allt som hände under året i Stockholm, i Sverige och i världen. Kulturrådet tillsammans med staden stod för webbplatsen och dess redaktör. Förvaltningen informerade också via www.stockholm.se/strindberg om stadens Strindbergsprogram.

Strindbergsåret 2012 på Stockholms stadsbibliotek

Med anledning av Strindbergsåret utnämndes *En dåres försvarstal* till 2012 års Stockholm läser-bok. Romanen blev den tredje mest utlånade skönlitterära boken på Stockholms stadsbibliotek 2012! Hela året anordnades aktiviteter och evenemang kring boken på bibliotek och andra platser runt om i staden. Under året har det genomförts en mängd öppna läsecirklar på olika bibliotek runt om i Stockholm. Förutom läsecirklar har ett flertal större evenemang i anslutning till boken ägt rum, ex. medverkade Märta Tikkanen vid lanseringen i Rotundan i januari och läste sitt förord till Norstedts nyutgåva och på Internationella kvinnodagen den 8 mars anordnades ett panelsamtal på Stadsbiblioteket där boken diskuterades ur ett feministiskt perspektiv med bland andra Maria-Pia Boëthius och Stefan Ingvarsson.

Stadsbibliotekets populära programserie Min själsfrände hade under hösten Strindbergstema. I samtal med Harald Hultqvist pratade Johan Rabaeus, Lena Einhorn och Caroline Krook om sina personliga förhållanden till Strindberg och hans författarskap. Samtalet med Rabaeus filmades och publicerades på SSB:s webbplats.

Ytterligare ett själsfrändesamtal i Stockholms stadsbiblioteks regi sker på Kulturhuset den 20 januari då Harald Hultqvist samtalar med Henning Mankell.

På Stockholms Kulturfestival stod Strindberg i centrum för SSB:s satsning. I bibliotekets monter delades Strindberg som klippdocka ut och blev snabbt mycket populär bland festivalens besökare – inte minst bland barnen!

På scenen i anslutning till montern anordnade SSB tre program - Till bords med August Strindberg med författaren Catharina Söderbergh, Strindbergsmyterna med Erik Höök samt Camilla Larsson om Strindbergs Stockholm.

Förutom Stockholm läser har andra bokcirklar med Strindbergsanknytning ägt rum på stadsdelsbiblioteken ex. anordnare Sture en bokcirkel kring romanen Siri av Lena Einhorn samt kring Strindbergs novell Ett dockhem.

Final på Strindbergsåret sker på en mängd olika platser i Stockholm den 20 januari. Barnens underjordiska scen spelar Ett litet drömspel för barn i Rotundan. På Skärholmens bibliotek anordnas ett samtal under rubriken ”Persiska blickar på Strindberg”, i Skärholmens centrum kan man tillverka sin egen Strindbergsmask och lyssna på nyskriven musik med Strindbergstema. I Vällingby kan man på barnavdelningen måla som Strindberg och lyssna på Strindbergs sagor. Vidare kan ungdomar från 13 år se föreställningen Strindbergs värld från Strindbergs Intima Teater.

AUGUST – EN DJEFLA UTSTÄLLNING - LILJEVALCHS

Liljevalchs konsthall inledde hösten med den stora utställningen "August. En djefla utställning." Med en annonskampaj som var rikstäckande. Utställningen handlar om August som människa, konstnär, dramatiker, debattör och alkemist. Besökarna träder in i tematiska dramatiserade rum och stämningar som utgår från hans liv och verk. Rummen är utformade av scenografen Ulla Kassius där vi bland annat omges av måleri, foto och installationer, ljud och ljus. Dessutom kommer Augusts dramatik uppföras i utställningen två gånger per vecka, då skådespelare och regissörer från Stockholms stadsteater tar publiken med på en resa genom hans texter, bland annat en helt ny monolog som poeten Eva Runefelt skrivit särskilt för Liljevalchs utställning. Texten av Eva Runefelt sattes upp på Strindbergs Intima teater, och texten i obearbetad form fanns i Liljevalchs katalog. "August. En djefla utställning" pågick 5 oktober 2012 – 8 januari 2013 och hade 18 692 besök.

Strindberg i nya kanaler

Liljevalchs lät August själv komma till tals under hela året via twitter och facebook – både på svenska och engelska. Inläggen hämtades från Ockulta Dagboken och publicerades på rätt datum, med lite drygt hundra års fördröjning.

KULTURHUSET

Kulturhuset har särskilt uppmärksammat Strindberg har använts till att under en period veckovis digitalt på Serietekets hemsida publicera ett nytt kapitel av den tecknade versionen av Röda rummet. Vi vill genom detta lyfta fram Strindbergs författarskap på ett nytt sätt och låta honom möta nya läsare. Överhuvudtaget har vår särskilda strindbergssatsning syftat till att tillgängligöra hans verk på nya, lite oväntade och överraskande sätt.

Kulturhuset har tillsammans med Stockholms universitet under programserien Universitetet på Plattan lyft Strindberg vid två tillfällen, Bibliotek Plattans besökare har fått möta universitetets forskare som talat om Strindberg ur sitt perspektiv. Biblioteksrummet har också överraskande förvandlats till en teater, då en uppsättning av Strindbergs Fodringsägaren vid tre tillfällen gästade oss mitt bland våra bokhyllor.

Under hösten avslutades Strindbergsåret med en helkväll i Studion, också det med intentionen att rama in Strindberg och hans verk i en ny miljö och göra honom tillgänglig för nya målgrupper. Då i klubbmiljö.

Kulturhusets särskilda Strindbergssatsning har syftat till att tillgängligöra hans verk på nya, lite oväntade och överraskande sätt. Vi hoppas härigenom ha gjort hans verk tillgängliga också för de som inte tidigare kommit i kontakt med dem.

KULTURNATT

Flera av alla de ca 90 medarrangörerna av kulturnatt nappade på temat Strindberg. Förutom förvaltningens egna institutioner erbjöds bland annat dessa program:

- **Söderbokhandeln** på Götgatan arrangerade en maratonhögläsning av Röda Rummet från 1879.
- På **Strindbergsmuseet** - visades Strindbergs allra sista bostad på Drottninggatan 85.
- I samarbete med **Carl Eldhs Ateljémuseum** genomfördes utomhusvandring i Tegnérulunden, där Carl Eldhs berömda staty av Strindberg står placerad.
- Litteraturvetaren Elisabeth Stenborg höll ett föredrag om Strindbergs komplicerade förhållningssätt till religion och andlighet på **St:a Eugenia katolska församling**.
- **Cinamateket** visade Strindbergsfilmer på temat "Rädda fröken Julie!"
- I **Lejonkulan** ställdes några av Kungliga Bibliotekets Strindbergobjekt ut.
- I **Dramatenhuset** kunde man lyssna när två Dramatens skådespelare läste valda Strindbergtexter.

- Vid **Kungliga Slottet** kunde man lyssna på berättelser om Strindbergs tid som ung biblioteksamanuens på slottet.
- **Nordiska museet** anordnade högläsning ur Strindbergs dagbok, Ockulta Dagboken.
- **Metallformgivarna** LOD på Kungsholmen, visade upp föremål och smycken som de skapat som kommenterar Strindbergs romaner, trädgårdsintresse och jakt på alkemiskt guld.
- **Franska institutet** - Strindbergs förhållande till franska språket.
- **Författarcentrum Öst** - Drop in läsecirkel - En dåres försvarstal.
- **Hedvig Eleonora kyrka** - Strindbergs målerikonst som musik.
- **Sensus** - Drömspelarna ger Strindbergsafton.
- **SL-konstvisning** - Rådmansgatan – Strindbergs egen tunnelbanestation.
- **Stockholms Stadsarkiv** - Om stockholmaren Strindberg.
- **Sveriges radio** - Lyssna på Strindbergsföreläsningar.
- **Södergården** - Dans från Strindbergs tid. Hedvig Eleonora kyrka

STRINDBERGLAND - KULTURFESTIVALEN

Kulturfestivalen - 14-19 augusti - hade tema som formulerades ”STRINDBERGLAND”. Ur festivalprogrammet

Samtal och föredrag:

- **Strindberg – död eller levande.** Svante Weyler, Anna Pettersson, Mattias Andersson och Agneta Pleijel pratar om Strindberg idag och i framtiden
- **Lars Gustafsson vs Strindberg vs Staffan Bengtsson** – skvaller om rekordmannen August.
- Bl a med utgångspunkt från en novell av Lars Gustafsson som i sin tur är en parafras av Strindbergs ”Ett halvt ark papper”.
- Möt skådespelaren **Johan Rabaeus** i samtalet *Min själsfrände: Strindberg*
- **Klassiska Strindberg** är en serie samtal i Porten om Strindbergsmyterna, hans Stockholm och sommarnjutningar
- I Tankarnas trädgård får publiken möta olika författare som berättar om sin relation till Strindberg.
- **Björn Meidal, Carina Burman, Ludvig Rasmusson, Ebba Witt-Brattström**
- **Strindberg & musiken:**
- Strindberg använde sig av musik som en integrerad del i sina verk. Han var över huvud taget en stor musikälskare som lyssnade på mycket musik och arrangerade egna musikaftnar i Blå Tornet. Vad lyssnade han på?
- **Helkvällssoaré på Brunkebergstorg** kring Strindberg & musiken
- **Strindbergsmuseets chef Stefan Bohman & pianisten Mats Jansson** talar och spelar om musiken i Strindbergs verk.
- Den kritikerhyllade svenska vissångerskan **Maria Lindström** tolkar hans dikter i ”Ett urtaget hjärta”.
- Sist ut är den internationellt mycket uppmärksammade stråkensemblen
- **Trio ZilliacusPerssonRaitinen** som ger oss en inbjudan till Strindbergs musikaliska värld.

Teater och scenkonst:

- **”Strindbergs Ospelbara”** - Strindbergs dramatik är en nästintill outsinlig källa att ösa ur, hämta inspiration ifrån och variera efter tema och tid. Hans pjäser har spelats flitigt, men några verk har förblivit i stort sett ospelade.
- Skådespelare från Stockholms stadsteater läser valda delar ur Strindbergs ospelade pjäser på fyra platser under rubriken Strindbergs ospelbara.
- **Strindbergs Ospelbara: Klassikerna** på Medelhavsmuseet introduceras av teaterkritikern **Lars Ring**.
- **Strindbergs Ospelbara: Sagodramerna** på Medeltidsmuseet, introduceras av en av världens ledande strindbergsexperter **Björn Meidal**.
- **Strindbergs Ospelbara: De historiska** i Tyska kyrkan

- **Strindbergs Ospelbara: De refuserade** på Strindbergs Intima Teater introduceras av regissören och teaterchefen **Ture Rangström**.
- En föreställning med improviserade operascener blir det när **Opera möter Strindberg**, i Porten
- **Satans Strindberg** – ett dramatiserat samtal om Strindberg, konsten och lidandet mellan en skådespelare och en Dramatenregissören Nils Poletti

Barnens August:

På festivalens barnområde vid Brunkebergstorg - Maxat för Mini kunde även barnen lära känna Strindberg, både som person och genom hans verk.

- **Skriv ett brev som på Strindbergs tid** med Postmuseum
- **Strindbergsagor** med Unga Dramaten
- **Träffa Strindberg**, han sitter där och dricker kaffe, läser tidningen och kanske tar en promenad

Strindberg –walks (stadsvandringar):

Ciceroner: strindbergskännaren **Anita Persson** och journalisten **Marie Nyrreröd**.

- **"... det är tur att Strindberg finns. Vad skulle man annars ta sig till? "**
August Strindberg möter Ingmar Bergmans konst och liv från Dramaten till Karlaplan.
- **Arma fosterland I August Strindbergs Gamla Stan finns ungdomens journalistiska verksamhet och inspirationen till flera dramer.**
- **"Det var på Drottninggatan..."** Stadens och August Strindbergs livsaxel – från födelseplatsen på Riddarholmen till sista andetaget i Blå Tornet.
- **"Jag har lidit under namnet: Hiroshima..."** Strindbergs sista färd 19 maj 1912 från Blå Tornet till graven på Norra Kyrkogården.
- **"Morgonen har något med sig som ger ungdom i sinnet..."** Gå morgonpromenad med Strindberg, där han såg människorna, deras beteenden och utseenden.
- **Nationalgåfva till August Strindberg** April 1911 initierade ungsocialisterna en nationalinsamling till Strindberg. Vi möter arbetarrörelsens förgrundsfigurer och dess aktuella frågor.
- **Strindberg och rädslorna** Ett spel om Strindberg och de metafysiska makterna. På Norra Kyrkogården
- **Soundwalk Strindberg** Ladda ner mp3-filer och gå i din egen takt.

KULTURSKOLAN

Under **Kulturnatten** bidrog Kulturskolan med **Strindbergsvandring i mellanrummen**, elever läste dikter på tåg, bussar, gator o torg, samt spelade scener ur några pjäser som två av teatergrupperna arbetat med under året.

I samband med **Kulturfestivalen** hade kulturskolan aktiviteter med barnen där de fick vara med och **leta efter Strindbergs hatt** – för den måste han ha för att kunna skriva!.

De två pjäser som två av teaterpedagoger arbetat med tillsammans med sina grupper under året är **Moderkärlek** och **Ett drömspel**. Uppspel ägde rum lokalt men det visades även några scener ur dessa pjäser i samband med **Kulturskolans teaterfestivalens jubileumsföreställning på Stadsteatern/ Klarascenen 15 oktober**.

Kulturskolan deltar även vid **avslutningsfirandet** av Strindberg – i januari 2013 tillsammans med biblioteken i Skärholmen och Vällingby med musik, teater och workshops.

STOCKHOLMSKÄLLAN – tillhandahöll fakta, bilder och texter om Strindberg

STRINDBERGSMUSEET SPELADE STRINDBERGS FAVORITMUSIK

Vid Strindbergsmuseet lades vikt vid hans liv, verk och idéer och hur dessa används idag. I en helt ny utställning visades mängder av filmklipp ur Strindbergs mest kända verk. Det fanns också möjlighet att lyssna till Strindbergs favoritmusik och till musik som inspirerats av Strindbergs texter. Strindbergsmuseet lockade dubbelt så många besökare som ett vanligt år; 27 000 besökare jmf med 13 000.

STRINDBERGS INTIMA TEATER

Vårsåsongen 2012 släppte Strindbergs Intima Teater loss sanningssökaren Lycko-Per, storlögnaren Jubal och den oemotståndliga Fröken Julie.

KULTURSTÖDET

Dessutom har vissa ansökningar av kulturstödet handlat om Strindbergsprogram, ett exempel är *Barnens underjordiska teater* som uppförde ”Det är synd om människorna – ett drömspel av August Strindberg.”. Dansens hus för Cullbergbaletten: The Strindberg Project och Carl Eldhs Ateljé - Tillsammans med Strindbergsmuseet skulpturstadsvandringar.

Fördelning av 3 mnkr:

1,5 mnkr till Liljevalchs August - en djefla utställning

0,3 mnkr till Kulturfestivalen

0,25 mnkr till Strindbergs Intima teater

0,25 mnkr till Strindbergsmuseet (som blev en ramökning)

0,1 mnkr till program på Kulturhuset

0,1 mnkr till program på Stockholms Stadsbibliotek

0,1 mnkr till program på Kulturskolan

0, 4 mnkr till stadsteatern för invigningsföreställningen samt den gemensamma hemsidan med kulturrådet